10.01.2019	17.01.2019	11	4	-2	-6
власні спостереження					
14.01.2021	27.01.21	12,4	2,6	-3,5	-2,5
22.01.2021	30.01.21	12,4	2,6	-3,5	-6,4

Результати власних спостережень і порівняння їх з даними, що були отримані іншими авторами, переконливо засвідчують про вплив температури на початок квітування. Чим холодніші місяці, що передують вигонці, тим раніше починається квітування. Наш дослід також показує, що у випадку, коли спостерігаються високі середньомісячні температури, спочатку зазнають розвитку листки. Хоча, у природних умовах, квітування передує розпусканню листків.

Висновки. У якості висновку необхідно зазначити, що при наявності теплих осінніх і зимових місяців для того, щоб отримати квітуючі рослини, їх необхідно буде проморожувати у холодильниках. Хоча є дані тільки по трьох роках, але ми бачимо, що у випадку, коли температура повітря сягає -6°С і нижче, квітування спостерігається в такі терміни, що зазначені у довідкової літературі. Таким чином, виявлений діапазон температур можна вважати оптимальним для проведення якісної і своєчасної вигонки *Forsythia suspensa.*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ ТЕРИТОРІЇ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ У с. БОНДАРІВКА КОЛОМАКСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пліско Д.А.
Науковий керівник – ***Олексійченко Н.О, д-р сільк.-госп. наук, професор***

Вступ. Одним із перших етапів в ландшафтному проєктуванні є проведення передпроєктного аналізу території об’єкту. Саме від якісно проведених передпроєктних заходів та вишукувань залежить успіх на наступних стадіях створення проекту ландшафтного дизайну, а саме на етапах розробки концепції проекту; ескізних рішень; розробки технічного та робочого проектів, створенні робочої документації. Невід’ємною частиною передпроєктного аналізу є проведення ландшафтного аналізу території, який включає у себе ландшафтну таксацію та інвентаризацію існуючих деревних рослин, визначення таксаційних показників, оцінювання їхнього санітарного стану, декоративних якостей рослинних угруповань тощо.

Мета досліджень – передпроєктний аналіз території присадибної ділянки, проведення інвентаризаційних досліджень та визначення санітарного стану деревних рослин.

Матеріали та методи.. Дослідним об'єктом було обрано присадибну ділянку у селі Бондарівка, Коломакського району Харківської області. Визначення меж та геодезична зйомка ділянки проводили за допомогою тахеометру та нівеліру. Ландшафтну таксацію ділянки здійснювали до Інструкції з технічної інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах (2002). Фітопатологічні обстеження існуючих насаджень на території дослідної ділянки проводили за «Санітарними правилами» визначення категорії стану дерев.

Обробку відібраних зразків лісопатологічного матеріалу проводили в лабораторних умовах з використанням методів світлової мікроскопії.

Результати. За результатами проведених досліджень визначено площу та межі ділянки, яка складає 7100 м, створено опорний план присадибної, на якому зображено існуючі будівлі і споруди, горизонталі, які вказують на перепад висот рельєфу, абсолютні відмітки дерев, будівель і споруд тощо. Визначено північ-південь ділянки.

В процесі натурного обстеження виявлено, що дана ділянка знаходиться в лісових культурах, створених у післявоєнні роки. За даними ландшафтної таксації було встановлено нумерацію деревних рослин: в рядах із півдня на північ, та нумерація кожної деревної рослині у рядах з заходу на схід. За результатами інвентаризаційних досліджень виявлено, що рослинність на дослідній ділянці представлена мішаними насадження, серед яких домінують листяні деревні рослини: липа серцелиста (*Tilia cordata* Mill.) (64 шт.) та клен гостролистий (*Acer platanoides* L.) – 5 шт. Із хвойних рослин трапляться сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.) (22 шт.). Середній вік деревних рослин складає 85 років, середній діаметр стовбура становить 32 см.

За результатами фітопатологічної оцінки виявлено, що більшість деревних рослин на ділянці знаходяться у незадовільному стані. Всього булі обстежено 91 дерево. Переважну частину дерев (75 %) віднесено до **II категорії** (ослаблені) за критеріями вищевказаної методики. 8 деревних рослин оцінено як дуже ослаблені і відповідають **III категорії**; одне дерево - **IV категорії** (всихаючі). Без ознак ослаблення - всього лише 14 дерев (15%). Основними причинами такого фізіологічного стану дерев є чинники як біотичного, так і абіотичного походження, а саме: наявність механічних пошкоджень стовбуру та кореневих лап, морозобоїн, дупел, грибні захворювання, вторинні шкідники (вусачі, златки, короїди, лубоїди, тощо). Шкідливий вплив на стан дерев мають пошкодження кореневої системи, комлевих лап дерев, бетонування конструкцій фундаменту огорожі, прокладки інженерних комунікацій,

сторонні включення у місцях посадки рослин (цвяхи, шурупи, тощо), ущільнення ґрунту.

Висновки. Узагальнюючи результати досліджень передпроєктного аналізу присадибної ділянки, а саме геодезичної зйомки, встановлено перепад висот, який складає 2,52 м. Домінуючою деревною рослиною є *Tilia cordata* Mill. За результатами фітопатологічної оцінки виявлено, що більшість деревних рослин на ділянці знаходяться у незадовільному стані. Переважну частину дерев (75 %) за санітарним станом віднесено до ослаблених.

СИСТЕМАТИЧНА І БІОМОРФОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКУ-СТАДІОНУ «СВІТЛО ШАХТАРЯ» м. ХАРКІВ

Сковпень А.О.
Науковий керівник – ***Гончаренко Я.В., канд. біол. наук, доцент***

Актуальність наших досліджень пов'язана з тим, що в сучасних містах парки є одними із головних елементів у системі озеленення. На них покладено багато функцій серед яких і поліпшення умов урбосередовища. Для того, щоб ці функції були реалізовані, необхідно підтримувати в належному стані насадження. Однією із таких умов є видове різноманіття, в першу чергу, деревних рослин. Тому, метою наших досліджень було встановлення видового складу і систематичної структури деревних рослин парку, які задіяні в утворенні композицій.

Дослідження проводились протягом 2020–2021 року на території парку-стадіону «Світло Шахтаря» у м. Харків, який був споруджений у 1867 році.

Для досягнення мети нами були використані методи: маршрутних екскурсій, визначення і опису рослин, фотографування, камеральні.

Парк розташований між районами Карпівка та Новоселівка, на перехресті вулиць Великої Гончарівської та Семінарської і займає площу у 16,4 га.

Здійснені маршрутні екскурсії дозволили провести інвентаризацію і виявити на території 25 видів деревних рослин згрупованих до 14 родин. Найбільш чисельними виявились родини *Sapindaceae* (5 видів з 2 родів) і *Rosaceae* (4 види з 4 родів). В першій родині найчисельним родом виявився *Acer* L. до якого належать *Acer platanoides* L., *A. negundo* L., *A. saccharinum* L., *A. campestre* L. Друга родина поєднує *Crataegus rhipidophylla* Gand., *Prunus spinosa* L., *Rosa corymbifera* Borkh. і *Pyrus pyraster* Burgsd. Такі представники як *Fraxinus pennsylvanica* Marshall, *Ligustrum vulgare* L., *Syringa vulgaris* L. нале-